

70-årig mästare bland spelmän gör märklig insats i kulturlivet

Gustaf Wetter, riksbekant spelman, av Guds nåde, eldsjelen i Södermanlands spelmansförbund och Katrineholms spelmanslag och upptecknare av över 600 allmogelåtar, dessutom lärare i över 40 år, fyller 70 år i morgon, lördag.

Wetter är ett gammalt soldatnamn — jubilaren har forskat i släkthistorien och följt sju generationer av tunnbindare och soldater så långt tillbaka som till 1754. Själv såg han dagens ljus i Gränna som nummer fyra i en syskonskara på 12. Fadern ägde och brukade ett litet torpställe men fick dessutom försörja sin stora familj med arbete utom hemmet. Bland annat tillverkade han laggkärl som han sålde på marknader i bygden. 1909 övergav familjen landsbygden och flyttade till Tranås, där Gustaf Wetter gick igenom folkskola och realskola. Han kom sedan till en syster i Stockholm, där han blev student vid Norra Latin 1921. Läkaryrket hägrade, men ekonomin sade nej. Han försörjde sig med privatundervisning och som informator, spelade på biograf för 32 kronor i veckan, vikarierade som lärare i en lantskola och kom sedan in på seminarium och blev folkskollärare 1923. Sin tjänst i Katrineholm började han 1924, då som den yngste i lärarkåren, och när han vid 64 års ålder pensionerades hade han tjänstgjort 87 terminer vid samma skola! Ingen Hoppjerka precis, kommenterar han. Dessutom har han varit timlärare vid realskolan.

KÄNNER SPELMÄNNEN

Bredvid sin lärargärning har Gustaf Wetter hela tiden hängivet ägnat sig åt folkmusiken, denna viktiga del av vår svenska kultur. Intresset väcktes redan i barndomshemmet, då fadern var en framstående bygdespelman. Ingen i Sörmland känner väl de gamla bygdelåtarna så väl som Gustaf Wetter, han känner alla Sörmlands spelmän sedan 40 år tillbaka, och ingen har väl i våra dagar gjort så mycket för bevarandet och återupplivandet av den gamla fina bondekultur som folkmusiken är. Tusentals åhörare har under åren entusiastiskt av hans spelglädje när han anför sina bygdespelmän vid över hundra spelmansstämmor på en mångfald platser.

Han var med om att bilda Södermanlands spelmansförbund på midsommardagen 1925 och han var dess ordförande i 30 år. Han var också en av initiativtagarna till Katrineholms spelmanslag 1947 och var dess förste ordförande. Dessutom var han en av initiativtagarna till Katrineholms musiksällskap 1929 och medlem i kyrkokör och manskör, i Katrineholms musiknämnd och Södermanlands läns musiknämnd. På hans initiativ restes 1948 en minnessten över Sörmlands

störste spelman, torparen August Widmark, på 70-årsdagen av dennes död på den plats där hans stuga en gång låg. Och när spelmansförbundet i sommar efter några års uppehåll tar upp traditionen med Sörmlands största folkfest, spelmansstämmorna på Julita skans på midsommardagen är ingen gladare över detta än Gustaf Wetter.

SJU STORA BAND

Men hans största insats för den sörmländska folkmusiken är ändå upptecknandet och bevarandet åt eftervärlden av en mängd låtar och melodier. Han började uppteckna låtar redan i 17-årsåldern hemma i Grännabygden och har hunnit med inte mindre än 603 låtar efter 40 olika spelmän. Ett livsverk i sju stora band som han ämnar donera till Södermanlands spelmansförbund!

Som spelman och för övriga insatser för folkmusiken har Gustaf

Wetter erhållit de flesta utmärkelser som står att få. Till exempel Zorns spelmansmärke i silver 1936, Zorns spelmansmärke i guld 1938, Ålands spelmansförbunds märke i guld, Smålands, Östergötlands, Örebro läns och naturligtvis Södermanlands spelmansförbunds märken i guld och 1967 Hazeliusmedaljen i silver, för att nu nämna några. Tillsammans med bland annat Harry Martinson och Carl-Herman Runnström erhöll han 1965 Södermanlands läns första kulturstipendium som uppskattning av sin upptecknargärning.

I morgon firar alltså denne för Sörmlands kulturliv så framstående man sin 70-årsdag i villan på Dalagatan. Efter en tids sjukdom har han till sin glädje tillfrisknat till högtidsdagen, då han säkerligen får mottaga mängen välförtjänt hyllning från vänner och beundrare av hans livsgärning.

I-B